

NUHUN

Gemisi

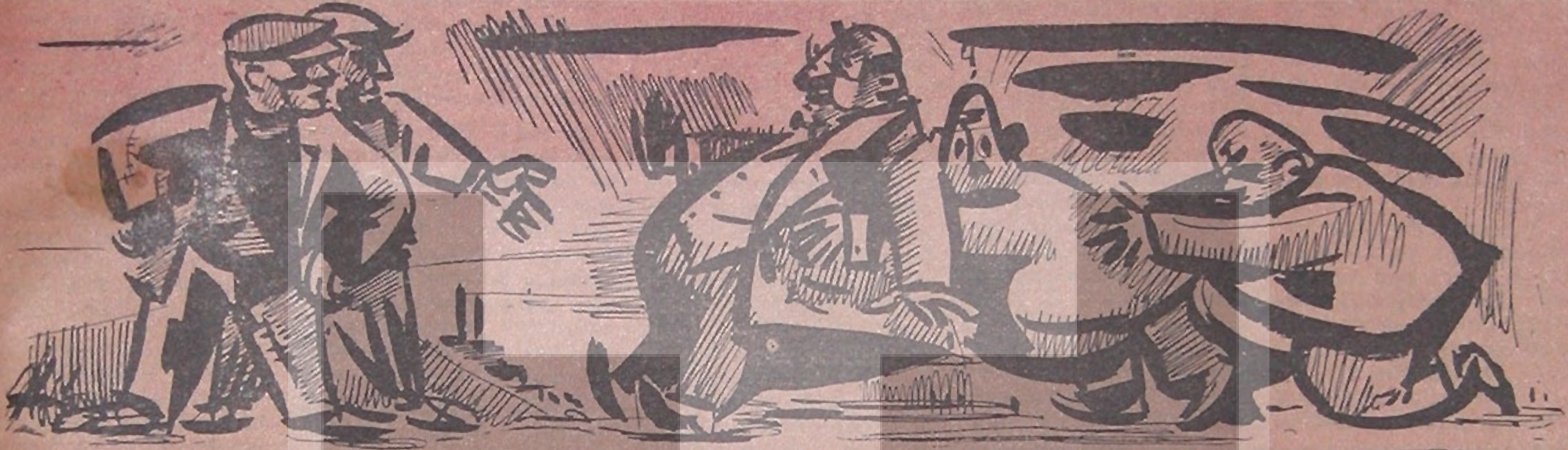

Çarşamba Günleri Çıkar

HEDİYESİ 10 KURUŞ

Siyasi Mizah Dergisi

DÜNYANIN SONU GELİRKEN!..

— AYOL, GREV HAKKI , MÜSTAKİL SENDİKA FİLAN İSTEMEYİN, ZA TEN KİYAMET KOPACAK...

Bir vatan borcu

Bu hafta toplanan Müstakil İşçi Sendikaları Birliği bütün Türkiye'ye şu hakikati haykırdı: Türk işçisi işinden atılıyor. Gümruk duvarları ardına kadar açıldığı gün Türk işçisi tamamen açıkta kalacak. Bu, nazarı bir dava değildir. Bu yüz binlerce işçinin geçimi, çocuklarının geçimi, çoluk çocuğunun nafakası davasıdır. Ekmek davasıdır. Vakit geçirmeden çare bulunması lâzım gelen bir davadır bu...

İktisadi istinsalimizin çocuğu olan koskoca bir işçi sınıfı, daha henüz serpilip geliştiği bir sırada boğuluyor, kendi çığlığını işittirmek için çırpınıyor, koşuyor, didiniyor, «Beni kurtarın» diye bağırıyor da «Millet» ve «Vatan» kelimelerini ağızlarından düşürmeyen muhafız ve muhalif çevrelerden bir tek kelime işitilmiyor. Tıss Bu yetişmiyormuş gibi işçinin bu ölüm kalım davasını baltalamak için türlü oyunlar, türlü dalâvereler...

Muvafık ve muhalif çevrelerin bu tarzı hareketi neden? Çünkü bu neticeyi doğuran dış politikada hep beraberdirler de ondan. Hepsinde aynı derecede sorumlu bu işten...

Onlardan bir hayır gelmeyeceğini anlayan işçi sınıfı artık kendi davasını kendi elile yürütmeye azmetmiştir. Müstakil İşçi Sendikaları hareketi bu -

(Devamı 4 de)

Kıyamet yakın belki de değil

Efendim, erenlere malum oldu, bilenler bildirdi, Ulus gazetesi de lütfedip haberi ilettiler, evet, dünyanın sonu yakın, yani gün meselesi, kıyametin eli kulağında...

Zaten âlâmetler eksik değildi, dini bütün mühterem efendiler ikaz etmişlerdi, bu böyle devam edemezdi efendim, imkânı yok... Hâlâ başımızda o gâvur icadi serpuş, tekeler hâlâ kapalı, efendim... Çok geciktirdiler efendim çok, Mecliste e-

zan okundu, anlamadılar... Neyse ki gök yüzünde kızılıklar, yer yüzünde dağ kaymaları, falân oldu, biraz olsun o zındıkları düşündürdü. Eh, dünyanın sonu bu, oldu olacak, gider ayak rûzu mahsere, elimiz boş gitmeyeelim, değil mi, bir kerre Franko nam frenkten mülhem af kanununun çikartalım, savaptır, öyle iyi düşünülmüş bir genel af kanunu ki bu, kimse istifade edemez. Bu bir... İkincisi serbest seçim, Mu-

solini merhumun -nur için de yatsın- düşünemediği bir kanun çıktı, demir gibi, yani görürsünüz, hiç şaşmaz. Engürüde Kudret gazetesi işi biraz çaktı ama zarar yok, o günahkâr cerideyi okuyan kimse yok...

Efendim sonra o işçiler grev hakkı istiyorlar, görürler onlar grev hakkını, onları adam edecek çareler bulunur, sevgili kulumuz Sirer, onlara öyle oyunlar hazırlıyor ki, Hitler merhum bile şaşacak. Zaten o mübarekleri kıyamet günü müşavir sıfatıyla davet ettik teşrif etsinler de gürsünler.

Hayat sahası, dolar hasası oldu, Türkiye Post, Turkish Post oldu, Signal Life oldu, bunlar hep ilhamı Rabbanî...

Avrupa birliği işi yolunda, bir miktar yahudi ka-

(Devamı 4 üncü de)

Köçek

Seçimlerden evvel çıkartılır siyasi nasihat dergisi

İçindekiler:

Dilin kemiği var mıdır? Dostlar sefere, biz eve. İşçiler Amerikan yardımından nasıl faydalandılar? Merih-te sosyalizm. Ve daha bir çok seçime yarayacak dalgalı nasihatlar...

Bütün ehli ibrete tavsiye olunur.

BİR YİYİN, BİR ŞÜKÜR EDİN

Hâni bende Amerikan (eskiden buna istikraz denirdi) Faydalarından bahsedene, ne yalan söyleyeyim, imreniyorum. doğrusu. Hele geçen hafta «sosyalist» bir dergiyi okuduğum zaman «keşke ben de bu zat gibi bu yarıdımın memlekeinin iktisadi hayatına ve istiklaline vurduğu darbeyi görmiyecak kadar kör olsa idim» demekten kendimi alamadım. Öyle ya bu yüzden hakkımızda söylenemedik, söz başımıza gelmedi dert kalmıyor. Daha da geleceğinden başka Hâni nerede ise ben de «körüz» diye bağırın bu gibilere Bektaşî gibi:

— Bin yiyin de bin şükredin diyeceğim.

Bektaşînin biri Ramazan ortasında oruç yemiş. Tabii alı phapse tıkmışlar, dayak atmışlar, günlerce aç bırakmışlar. Ni hayet salıvermişler Bektaşî sokakta giderken aç olduğu halde korkusundan bir şey yiyememiş. O sırada bir adamın çitir çitir simit yiyerek geldiğini görmüş. Hemen yanına yaklaşarak usulca:

— Aman ne yapıyorsun? Görürlerse zidanı boylasın? Dünyanın dayağını yersin demiş.

Adam aldırmanınış.

— Ben Hıristiyanım, demiş. Dayakata ve açlıktan bitkin olan Bektaşî içini çekmiş:

— Öyle is bin ye de bin şükret demiş.

Biz söylesek kabahat olur

İngilterenin sağın sağ, muhafazakârın muhafazakârı meşhur bir iktisadi dergisi vardır: «The Economist». Bizim gazeteler iki de bir bu dergiden iktibaslar yaparlar (Tabii işlerine gelenleri) Fakat, meselâ günün birinde Marşal plânını tenkid eden bir yazı çıksa, görmemezlikten gelirler

İşte aşağıdaki parça bu derginin 11 Şubat 1950 tarihli sayısında çıktığı halde kimsenin haberi yoktur:

«Görülüyor ki, batı Avrupa devletlerinin dış ticaret açıkları 1952 yılında da milyarlarca doları bulmakta devam edecektir ve dünyanın başka yerlerinden elde edilecek dolardan gayri paralar bu açığı kapayamayacaktır. Çünkü her milletin Amerika ile ticareti açık vermiş bulunacaktır. Binnaenaleyh, bu açıklar, kambiyo tahditlerini lüzumlu kılacak ve dünya serbest ticaretine konulmuş olan tahditlerin kaldırılması teşebbüslerini önleyecek derecede büyük olacaktır.»

Ne buyrulur?..

Biz söylesek şom ağızlı, ve daha bilmem ne ağızlı oluruz. Bereket ki Çörçilin dergisi söylüyor.

T SİRER İŞÇİLERİ NASIL ATLATDI?

Müstakil işçi sendikaları toplantısında mühim bir açıklama

Yedi işçi sendikası mevcut işçi sendikaları birliği dışında birleşmeğe karar verdiler. Kuracakları birliğin ana tüzüğünü hazırladılar. Pazar günü Eyüpte yapacakları toplantıya bizi de çağırarak nezaketini gösterdiler. Gittik. Dinledik. Notlarımızı yayınlıyoruz.

Tüzük tasarısı okunduktan sonra işçilerden Fehmi Kurucu «milliyetçilik» ve «milli menfaatlara aykırı» tâbirlerinin açıklanması gerektiğini belirten bir demecde bulundu. Bir çok işçiler söz olarak görüşlerini bildirdikten sonra işçiler toplantıdan faydalanarak dertlerini döktiler.

Fahrettin Sezmezer adındaki bir işçi, işçilerin işverenlere esvgi beslemeleri için birliğin çalışacağıını bildiren maddesi üzerine şunları söyledi:

10 kilo fira...

— Biz işçiler sevgili yurdumuz için herşeyimizi ve

riyoruz çalışmamızın karşılığını bulmadığımız için memnun değiliz. İşverenlerimiz aldıkları kararla bizleri hudutsuz derecede çalıştırıyorlar. İşveren ve vekili bizden çok iş istiyor ve daima tazyik altında tutuyor. İşimizin çokluğundan kilom 85 iken 70 e düştü. Bizi işverenlere daha nasıl sevgi beslemeğe zorlayacakları - nız. Birlik işverenlerin biz işçilere saygı göstermesini sağlamalıdır ve emeğimizin karşılığını ödemeğe çalışmalıdır.

Çok mühim bir açıklama
Mensucat sanayii işçileri sendikası başkanı heycanlı bir konuşma ile şu açıklamada bulundu:

— Biz Türk işçileri bugüne kadar sendikaların hasretini çekiyorduk. Ni hayet sendikalar kanunu çıkar çıkmaz C. H. P. den salahiyyetli şahıslar ortaya sürüldü. Bunlar sendikalara yol göstermeğe başladılar. Ve böylece mevcut birlik Halk Partisinin

bir bürosu haline geldi. Bizim kuracağımız birlik hiç bir siyasi partinin kucağına düşmeyecektir.

Mehmet Güler bundan sonra Ankarada Çalışma Bakanı Sirelerle yaptıkları görüşme etrafında mühim bir açıklama daha yaptı ve dedi ki:

Sirer'in atlatması

— Ankaraya yapılmakta olan işçi tensikatını durdutmak için gitmiştik. Çalışma Bakanını gördük. Bizi iyi karşıladı, Hattâ bize «Çocuklar sizin dâvanız bizim dâvamızdır» diyerek bizi Başbakanla, Ekonomi ve Ticaret Bakanı ve İşletmeler Bakanı ile görüştüreceğini vaad bölge Çalışma müdürü ve etti. Fakat İstanbulda da malûm birlik bazı işverenlerle temas ederek bizim. Ankaradaki teşebbüsümü zü baltalamağa çalışıyorlardı. Haftalık çalışma saatlerini yarıya düşürmek suretile işçi çıkarma yı işverenlere kabul ettirmişler. Bunun üzerine Bakana telefon etmişler ve «Tensikat durduruldu» demişler. Bakan da ertesi gün bize dedi ki:

«Başbakan çok meşguldür. Sizi kabul edemiycek, ticaret bakanının işleri çoktur, randevu veremiyor. İşletmeler bakanı fazla meşgul, sizi kabul edemiycek, esasen tensikat da durdurulmuştur.» So raram size, kanuna aykırı olarak iş saatlerini azaltan malûm Birlik işçiyeye faydalı olabilir mi? İş te bunun içindir ki biz Müstakil Sendikalar Birliğini kormağa çalışıyoruz. Ne yer, ne içeriz?

Bir başka işçi dedi ki:

— Biz 48 saat çalıştığımız halde aldığımız ücretle geçinemeyizken 24 saatlik iş karşılığında aldığımız bir kaç kuruşla ne yer ne içeriz? Biz işçiler tezgâhin başında tensikata uğrayıp uğramıyacağımızı terler dökerek merak ediyoruz. Yarınımızdan emin değiliz.

İçin can noktası.

Bir işçi Dışişleri Bakanı Sadağın beyanatından bahsederek dedi ki:

— Yakında gümrükler ardına kadar açılacakmış, Biz zaten ayakta güçlükte duruyoruz. İthalât serbest olunca hepimiz yere serileceğiz. Mesele bura dadır. Buna bir çare bulmalıdır.

S. O. S.

Bir işçi daha söz aldı: — Ben tensikata tâbi olan 300 lerdn biriyim. Evimde, çoğum çocuğum açtır. İşin savsaklamağa tahammülü yoktur. Geceyi gündüze katalım, Birliimizi bir an evvel kuralım ve kendi dâvamızı elele verip yürütelim.

NUH çarpıyor: 4

Müstecaplızadem, gel beri

Eski aşınamız Müstecaplızade bay Adil Esat yine sahneye çıktı. Hem de dört yıl evvelki gibi, yine tam seçimlerin arifesinde. Yalnız Müstecaplızademiz bu sefer maskeyi atmış yüzünden. İktidar partisinden a - paçık milletvekilliği istiyor.

Evvelâ C. H. P. Genel Başkanına şirin görünüyor. Sonra da Amerikaya dehalet ediyor. Gerçekçi «sosyalistimiz» her ikisini de ihmal etmemiş. Müstecaplızadem, methiye babında kendisinden sonra en çok sayın İnönü'ye yer vermiş çıkardığı «Gerçek» dergisinde. Bir di yeceğimiz yok buna.

Allah «sosyalist» küçük bayımızı iktidar partisine; her ikisini de bu millete bağışlasın. Lâkin, Amerikan yardımının memleketimize sağladığı faydalar bahsin de iki çift sözüümüz var bu Gerçekçi sosyalzadeye!

Söyle beri gel bakalım küçük bey. Demek «Siyasi maceralara yol açmayan, sömürücü gaye gütmeyen Amerikan sermaye ve tekniği millî ekemonominin ve istihsal sistemimizin gelişmesi bakımından luzumlüdür. Millî sermayemizin hâlâ yıkamadığı orta çağ istihsal sistemini Amerikan sermaye ve tekniği ile yıkacağız.» demek!.. Nazariye parlak!.. Hem sermaye olacak, hem sömürücü olmayacak. Hem Amerikan sermayesi olacak, hem siyasi maksatlar gütmeyecek. Ve bütün bu şartlar 1950 yılı Türkiyeinde gerçekleşecek... Yaşa be Gerçekçi sosyalist.

İşe memleket gerçeklerinden başlayalım:

Ankarada Amerikan heyeti bulunduğunu elbet duymuşunuzdur. Bunların, her işe karışmak yetkisini haiz olduklarını da bilmen gerek.

Bağımsızlığımızı çiğneyen bu yetkiler çarşaf kadar iki anlaşmada madde madde yazılıdır. Demek ki Türkiye, manivelâsı Amerikanın elinde olan siyasi dolapların bir çarkı olmuştur. Yani senin tâbirinle, siyasi maceraların tam göbeğindedir bugün. Bu birinci gerçek, sayın Gerçekçi...

Gelelim şimdi ikinci gerçeğe: Dünyadaki Amerikan gerçeğine...

Amerika bugün dünyanın en büyük kapitalist devletidir. Bu hususta mutabıkız her halde «sosyalist» küçük bey. Ve Amerika kabına sığmayan istihsalini akıtmak

yolunu bulamazsa, elinde kalan malların altında ezilmek tehlikesile karşı karşıyadır. İstatistiklere bir göz at yeter. Oysa ki dünyanın dört köşesinde zafere ulaşan millî kurtuluş hareketleri, eldeki pazarları boyuna daratmaktadır. Bu tehlikeyi önlemek için, Amerika yabancı ülkeleri kendi nüfuz ve hâkimiyeti altına almak ister. Eyvallah edenleri derhal «Marşallaştırılmıştır». Marşallaştırmanın ise, yeni çeşit bir sömürme planı olduğunu, Müstecaplızademiz elbet kabul ederler.

Şimdi soruyoruz biricik gerçekçi «sosyalist» bayımızdan: Gerçekler bu merkezde iken, Türkiyeye yapılan Amerikan yardımlarının siyasi maceralara yol açmamasını, sömürücü gayeler gütmemesini temenni etmek muhal ile uğraşmaktan, adeta güneşin batıdan doğmasını istemekten başka nedir? Ve yine soruyoruz «sosyalistimizden»: Kapitalist bir düzende, sermayesinin sömürücü gayeler gütmemesi mümkün müdür?

Müstecaplızade: «Orta çağ istihsal sisteminden Amerikan sermayesi sayesinde kurtulacağız» buyuruyorlar. Oysa ki ziraat memleketi olarak kalalım diye, Amerika durmadan baskı yapıyor. Ve Marşal yardımından bize gelen mallar ziraat makineleridir; ve bir takım istihsal maddeleri. Sanayiimizi kalkındırmak için zırnık gelmez Amerikadan bize... Ve ziraatçi memleketler, makineli ziraat yapıyorlar bile, bu makineleri biz zati imal etmedikçe, (Yani millî bir sanayi kurmadıkça) bir türlü çağdaş medeniyete ulaşamazlar; ve bir sömürge olmaktan kurtulamazlar asla...

Gelelim Mao-Tse-Tung'un kitabından alınan satırlara: Müstecaplızademizin kitabı okumadığı belli. Zaten «Yeni Demokrasi» nin Fransızcaya çevrildiğini de duymadık. Müstecaplızadem de İngilizce bilmez. Kaldı ki Çin halk demokrasisi ile Türkiye aynı politik ve e-

(Devamı 4 üncüde)

Gazetemizi bayilerde bulmakta güçlük çekiyor sanız ABONE OLUNUZ!

Eski sayıları idarehanemizden, posta pulu mukabili temin edebilirsiniz.

MEKTUP

Nuh Dede Eliyle Veli Yılmaz

Kardeş, hakkını helâl ediyon mu?..

Ediyon mu etmiyon mu?

Neden sorarsan, gaylı kıyamet kopacağımış... Hani çekilir dert değildi bu, ne olacağına olsun, kopacağına kopsun... İllallah!.. Tarlamızda tedirgin olduk, bi rahat yüzü görmedik, iş aradık, bulamadık.. Köy dedik, şehir dedik olmadı, olmadı, olmadı... Ne var ki Senemi, çor çocuğu göresim geldi. Bayram günleri, kıyamet günleri, insan eş dostu fazla arıyor nedense... Cümle ölümler, mevtalar dirilecekmiş, hazır Huğular kövü muhtarı Alâ'danbeş lire alacağım vardı, isterim. İki yıl önce ölmüştü, gaylı karısından istemedim, yakışık almaz, şimdi isterim. Merhum babamdan utanıyorum, o da dirilecekse ne derim ona, ulen sana bıraktığım tarlayı nettin demez mi? Ulen o deyyuza tarla kaptırır mı adam demez mi, Ulen bi zoppa da mı yoğudu herifin hesabını görmek için... Ne var ki mapusanede çürütmek istemedim gençliğimi... Senemi ko git, yat babam yat... Ne imiş, tarlamı kapmış deyyuzoğlu, varım kapsın, elbet bi gün sorulur... Hani kıyamet kopacağına o gün geldi demek, sorulacağına yakında sorulur. Hacı Farfara ne yaptı, biliyon mu! Dört kündür bi lokma ekmek yememişti, girdi Lezzet lokantasına, bi tepsi kaymaklı baklava yedi, emme cebünde meteliği yoh. Karson gelmiş, affedersiniz demiş, hani aklınıza bi şey gelmesin âfiyet olsun emme şo hesabı görün bayım demiş. Oğlum, patron hesabı getirsin demiş Hacı Farfara. Getmişler, hesabı yapmışlar, patron buyur ağa demiş, bi emrin mi var?.. Var ya demiş Hacı Farfara, şo hesabı Cetrail aleyhisselâme ver, görsün, de miş... Kıyamet günü ödenir...

Hacı Farfara şimdi mapusanede zarar yok diyo, Biberi'lerden bi şih var, o söyledi kıyamet kopacak deydi. Geldi, ey cemaat dedi, kahvede oturanlara gaylı dedi iş bitti dedi, günahkârsınız dedi, emme dedi, gönlünüzden ne koparsa dedi, kandil yakacağım dedi, kıyamet gecesi köprüyü donatacağım dedi, kandillerle, saat kulesi dibinde ölümler toplanacak, onnara şerbet ikram edilecek, gönlünüzden ne koparsa dedi... Hususü otobos kalkacak ölümler için, masarif çok, benzin, ana baba günü, şaka değil... Da yanamadım, şih efendi dedim, bi liran varmı? Var dedi. Ver dedim! Neden dedi? Ver de gedip sana kandil yağı alayım... Karnım öyle acıkmıştı ki, heç sorma... Emme zırnık vermedi.

Şih para toplayınca... Olur ki kopmaz kıyamet... değil mi? Neyse, hakkını helâl et, kıyamet kopmazsa bi kırav isteriz, seyreyle kıyamatı!..

Veli Yılmaz

Haftanın İçinden

Bal tutan pârmağını yalar - Staj - bu daha pratik yer meselesi

Seçimler esnasında bir koalisyon kabinesi kurularak, Demokratlara da bir kaç koltuk verilecektir. Eh! Doğrusu Demokratların en C. H. P. lisi Köprü lü bile iki parti arasında ki tam kaynaşmanın meyvelerini bu kadar erken vereceğini ummamıştır doğrusu!

Staj

Adi geçen geçici kabine de Demokratlardan Nuri Özsan Adalet Bakanlığına getirilecektir. Hatırladığımız göre bu zat: C. H. P. Genel Başkanının bir Şark seyahatinde «mayette» bulunanlar arasında idi. Nuri Özsan her halde bu vazifesinde iyi not almış olacak!

Bu daha pratik

C.H.P. lilerle, D.P. lilerin son koklaşım kaynaşmasından sonra iki parti nin resmen de birleşmelerinin faydalı olacağını düşünüldüğünü haber aldık. Böyle bir şey yapıldığı takdirde şu faydalar elde edileceği ileri sürülüyor:

Birleşen Partilerin isimleri «Cumhuriyet Halk Demokrat Partisi» olunca bundan sonra iki «parti» kullanmaya hacet kalmıyacak ve kısaltılması: C.

H., D. P. yazılarak bir (P) harfi kazanılmış olacaktır. Her ne kadar yine bir parti kelimesi ve «P» harfi kalacaksa da «İktidar» bunu kendi partisine yüklemek nezaketini göserecektir. Erimin tâbiriyle büyük bir «centilmenlik»!

Yer meselesi!

İki parti arasındaki mesut birleşmeden sonra ortaya bir yer meselesi çıkıyor. Her ne kadar «iki gönül bir olsa samanlık seyran olur» derlerse de C. H. P. nin çok ince duygulu ileri (veya geri gidenleri) nin yüreği sevgili D. P. ciklerinin öyle gelişmiş güzel binalarda sürünmesine gönülleri razı olmuyormuş. Bunun için yakında C. H. P. Merkez binasının salonunda tıpkı Mecliste olduğu gibi Demokratlar için koltuklar ayrılacakmış. Yalnız bu kol-

tukların yine ayrı bir tarafları mı, yoksa C. H. P. koltuklarına karışık mı olacağına henüz karar verilmemiş. Bu mesele konuşulurken Kuprülü - nün şu sözleri söylediği rivayet olunuyor: «Ayrılmız gayrimiz mi var e - fendim! Hep beraber oturuz, olur biter...»

Allah versin

Amerikan milyonerleri 1947 de 17 milyar dolar kâr etmişler. 1948 yılında Marşal yardımı ve «soğuk harp sayesinde» bu kârları 21 milyar dolara yükselmiş.

Tevekkeli senatör Edwin Johnson Amerikada verdiği bir nutukta «Soğuk harp olmasa idi, Amerika iktisadi bir felâkete sürüklenirdi» buyurmuştu.

MEKTUP

Nuh Dede Eliyle Dokumacı Ahmede

Mektubunu aldım, yine 20 arkadaş fabrikadan attılar... Hani köyde şeker kamışı ekersiniz... Çoluk çocuk onları keserler de emerler hani... Posasını da fırlatırlar... Ha işte... tam öyle... Emip emip şimdi de salkım salkım fırlatıyorlar sokağa bizi...

Sokaklar merhametsiz, sokaklar taş... 20 yi 4 le zarbet.. 80 kişi eder. 80 kişi daha katıştı açlar ve işsizler ordusuna... Deliöğlan deriz biz... Gözü pek; yüreği kavi, kafası işlektir Ali ustanın... O anlatıyor: Tam fabrikanın kapısından içeriye girdim, ne göreyim? Bir kalabalık... Şaşkın iri iri siyah gözler... Sıkılmış yumruklarla, fabrikanın dahili talimatnamesi nin asıldığı duvarın önünde... Dalgayı derhal çaktım... Benim isimimde listede... Neymiş...

«Umumî kriz sebebiyle yukarıda ismi yazılanların işlerine son...» Beynim attı... Müdüre çıktım...

Bu nedir? diye sordum... Malûm onlar da emir kulu... Patron öyle emretmiş... Umumî kriz! Peki, dedim... Umumî krizi biz mi yarattık?!

Bizi kapı dışarı etmekle krizi siz yaratmıyor mu sunuz? Vaziyetler malûm. !Kötü. Ortalık karışık!.. dediler...

Palavra sıkımayın be! dedim...

Bizi... Fakir fıkarayı işinden etmekle siz karıştırmıyor musunuz işleri, iyiçe içermiştim ha?..

Bana bakın, sizin bu yaptığımız düpe düz «lokout» tur. Yani, siz bize grev ilân ediyorsunuz... Çalışma Bakanı bangır bangır bağıyor. Lokout yasak! Grev de yasak!.. Bir sürü milletvekili bucak bucak geziyor... Grev hakkı tanınırsa patronlar da lokout hakkını kullanırlar ha?! diye sarnıçlar dolusu nutuklar veriyorlar. Bu hareket nedir? Ha! sorarım size?!.. Bu patronun grevi değil midir?..

Put gibi sustular... Aşağı indim... Çocuklara, yürüyün arkadaşlar dedim...

Her yerden aldığımız cevap:

Şu oldu... Umumî kriz, patron iş kanununun 13üncü maddesine göre hareket etmiştir. İşte böyle Veli Yılmaz, kardeşim. Ali ustanın anlattıklarını sana yazdım...

Bütün arkadaşlar şuna inandık ki: Haklarımızı arayabilmek için tek tek değil. Toplu olarak hareket etmeliyiz... Bir dakika kaybetmeden... Yani bizi teker teker açlığa mahkûm etmelerini beklemeden hür sendikalara katılmamız lâzım. Altının hasını sarraf 3er 5 er C.H.P. ye bağlı anlar. Her şeyi öğrendik... sendikalarından ayrılırsak, çalıştığımız yerlerdeki hakları vermemekle bizi tehdit edebilirler. Fakat 100 er 100 er... Biner biner istifa edersek ne yaparlar?..

Havaaaa...

Sana selâm, köye selâm! Bacıya selâm! Ökkeşlere selâm...

Ahmed Usta

Bizzat anlatıyorlar

Ulaştırma Tarım Cilveleri Cilveleri

Genç Bakan Kemal Sattır, bütçe müzakerelerinde şunları söylemiştir:

«Amerikadan kredi bulduk ve bununla Amerikadan arkadaşımızın şikâyet ettiği 88 lokomotif mübayaa ettik.

Filvaki bu lokomotifler tam Avrupa standardına göre ayarlanmış lokomotif değildir, tamamen Amerikan standardına göre de değildir. Amerika bize, arzu ettiğimiz lokomotifleri yapmak için ellerinden gelen fedakârlığı yapmıştır. Ondan sonra da bu lokomotiflerin kontratosunu imzalamış bulunuyoruz. Bunu imzaya da mecburduk.»

Eh, mecbur olunca ne denir, derken fendim!

«Bir ilgili Bakan ve mesul bir arkadaşımız olarak bu iş üzerine ben de parmağımı koydum. Acaba hakikaten biz bunlarda aldanmış mıyız? Veyahut işin içinde bizim tasavvur edemeyeceğimiz anormal hareketler mi vaki olmuştur?»

Bir uzman çağırılmış genç bakan, uzman demiş ki, her şey yolunda, istim arkadan gelir, onun üzerine bakan ferahlamış:

«İfade edeyim ki, eiden huzur duydum. Bununla beraber bizim lokomotiflerimizin de arızaları olmadı mı? Bizim lokomotiflerimizde de arıza oldu.

Bunun için, Amerikada ki firmaya rucu etmiş bulunmaktayız. Kendisinden bu arızaların telâfi edilmesi için lâzım olan parayı talebettik. Bu arızalar, af buyurun, teknisyen değilim fakat nakledeceğim, kazan cidarları arasındaki antruvaz çubuklarının kırılmasından ileri geliyor, bandajlar laçka olmuş ve buna benzer bir takım lâflar. Bunlar için de Amerikadaki lokomotif fabrikasına müracaat ettik. Bunların memleketimizdeki tamir ve tahihleri için sarfedeceğimiz masrafları talep etmiş bulunmaktayız.»

Yani lokomotifler demir gibi, aldanmış filân değiliz, binaenaleyh tazminat istemek zorunda - yız... ti-ra-na-nan!..

Genç bakan Cavit Oral bütçe müzakerelerinde şunları söylemiştir:

«Arkadaşlar Marşal plâni izahatına girmeden evvel şu noktayı bilhassa tebarüz ettirmek isterim ki Türkiye hayvan ziraatine istinad eden bir memlekettir.»

Höppalâ, oturduk mu şapa, bu lâfi Marşal Peten'de söylemişti. İşgal Fransası için... Fakat Cavit Oral bir miktar traktörün gelmesine muarız değil:

«Biliyorsunuz ki biz, bu traktörlerin tevziinde bazı şeylere teşebbüs ettik. Hatırlarsınız, vilâyetlerde valilerin başkanlığında tevzi komisyonları kurduk. Fakat itiraf etmek mecburiyetindeyim ki bu tevzi komisyonları işlemedi.»

Neden işlemedi? Çünkü kredisi olmayan küçük çiftçi, aldığı belgeleri ödeyecek durumda değildir. Bırakalım genç bakan anlatsın:

«Diğer taraftan bu yardımı bize yapan devletin mümessili de endişe göstermeğe başladı. Bize Türkiye traktör kullanıma caktır. Çünkü gelen traktörleri depolarda ve mağazalarda bekletmektedir gibi şikâyetlerde bulundu.»

Fakat buna küçük müstahsil üzülmemeli, çünkü:

«Eöer biz, bu malzemenin karşılığını bu altı sene içinde tahsil ederek Ziraat Bankasında toplarsak bu suretle elde edilecek 50-60 milyon liradan bilhassa küçük müstahsil istifade edecektir.»

Yani küçük müstahsil 6 sene sonra yaşadı demektir. Şu halde Oral hakkı:

«Sonra şunu arz edeyim ki memleketi giren bu traktörler ve buna benzer şeyler yalnız küçük çiftçiye, yalnız orta işletme sahibine inhisar etmiş veya ettirilmiştir.»

Dükânlar açık, isteyen gitsin alsın! Ri-na-nan!..

Haftanın Balonları

Vatan — İngiltere soldan sağa dönüyor.

Nuh — Dön baba dönelim.

Hürriyet — Bütçe müzakereleri hararetini kaybetti.

Nuh — Zaten pek sıcak değildi.

Son Telgraf — Türkiye ye on milyonluk borç daha.

Nuh — Dayan! Cumhuriyet — Milyonlar getirecek Turistler.

Nuh — Avucunu yala... Tan — İşçi tensikati devam ediyor.

Nuh — Sirerin kulakları çınlasın.

Yeni İstanbul — Amerikada grev vahim bir hal aldı.

Nuh — Ah Sirer; ne redesin. Koş!

Hürriyet — Mesken buharına çare.

Nuh — Herkesin başının çaresine bakması.

Cumhuriyet — İslâm âlemindeki rolümüz.

Nuh — İmamlık.

Hürriyet — İstanbulun yolları.

Nuh — Dardır geçilmez Cumhuriyet — Ümitsiz hastaların öldürülmesi.

Nuh — Asıl dâva: Ümitli hastaların öldürülmesi.

Hürriyeti istemiyen şair

Nurullah Ataç'ın bir yazısında Yahya Kemal'in bir şiirine rastladık, büyük milli şair diyor ki: Yâ Rab ne müsavafı, ne hürriyeti ver, Hattâ ne o, yoldan gelecek şöhreti ver... Şimdi anladınız mı, Halk Partisinin Yahya Kemal'i neden göklere çıkardığımızı sebebinizi?..

İSTANBUL Milletvekili adayları

Fatihden: Şemsettin Yeşil
Aksaraydan: Fatma hanım (Recep Pekerin akrabası)
Balıkpazarından: Neyzen Tevfik.
Babıâlidenden: Mazhar Osman.
Balattan: Ahmed Emin Yalman
Boğazdan: Asaf Halet Çelebi.
Havuzlardan: Abidin Daver
Bakırköyünden: Necib Fazıl.

Feraha doğru gidiş

Maliye Bakanlığının bütçe hakkındaki ferahlatıcı demecini bilmem okudunuz mu? Hakikaten insanın içi açılıyor.

Genç Bakan: «Geçen sene dış ticaret açığımız 180 milyondur, bu sene 110 milyon, geçen sene bütçe açığımız 200 milyondur bu sene 180 milyon, geçen sene 33 milyon liralık altın satmıştık, bu sene 25 milyon sattık... ilâh..» diye övünüyor. Hani nerede ise «Geçen sene çok iflâs etmiştik, bu sene daha az iflâs ediyoruz.» diyecek. Eh! Büyük başarı doğrusu!..

Döndüler

Seçim hilelerini ve danışık lidöğüş oyunlarını öğretmek üzere Muhafazakârlar tarafından İngiltereye davet edilmiş bulunan Hilmi Uran, Ahmed Emin Yalman ve Nihat Erim seçimlerden sonra yurda dönmüşlerdir.

Yeni sistem bir şiir

Marşal plânı
ile elde ettik
Başarı.
Fabrikalar
Stop etti
Sepetlendik
Dışarı
Dert anlatmak için
Gidince sendikaya
Bize cevap
Verdiler. Söyle
Marko
Paşaya
Her ay
Başı
gelince otuz
Papeli
Uçlan
Podüsüet giyerken
Kaldık
Yarım pabuçlan
İstersen işlemin
Kafan
Gözün ve kolun
Çarçabuk iş bulursun
Varsa torpil
Mektubun!

İSTAKOZ

Bir bakanın adı... Yoklamağa gelmez

Yeni bir banka kuruyor. Adı: Sözde «Türkiye Sanayi Kalkınma Bankası.» Gayesi: Adı üstünde diyeceksiniz. Hayır, pek o kadar acele etmeyin! İş bu Bankanın Sermayesi 25 milyon liradır. Buna ilâve olarak milletlerarası (Amerika demektir) Bankası da 9 milyon dolar verecek. 25 milyon kadar da bu eder, etti 50 milyon. Bir noktacak daha: Bankanın çıkaracağı hisse senetleri «Türk ve ecnebi hususî bankalar tarafından deruhte edilmiş. Buradaki üstü kapalı «ecnebi» lâfını da «Amrikan» kelimesiyle değiştirirseniz artık bu bankanın adındaki «Türkiye» kelimesinin yerinde olup olmadığını anlarsınız. Amerikanın Türkiye sanayii ne suretle «kalkındırma» olduğu da malûm olduğuna göre bu bankanın adı şu şekle sokulsa daha iyi olur:

Türkiye Sanayiini kalkındırma Bankası!

KIYAMET YAKIN

(Baştarafı 1 incide)

çabildi Filistine, zarar yok nerede olduklarını biliyoruz.
Baltacıoğlu da Şekspirin aforoz etti, bundan böyle sahnelerimizde sakal şerif çıkarılacak, Üniversite yavaş yavaş yola geliyor...

Yani, her şey hazır, evet, arada tek tük de olsa dik başlılar var, ya kıyamet kopmazsa diyorlar, bütçe açığı nasıl kapatılacak? Marşal plânı yüzünden, sittin sene ödenmez bir borç altına giriyoruz... Bağımsızlık diyorlar, ah ah, Kubilaycı bunlar, tüm kâfir, hiç hayır yok bunlardan, yahu, dünyanın sonu geldi, hâlâ memleket filân diyorlar, inkilâp diyorlar, köylü diyorlar, grev diyorlar, diz çökün melûnlar, diz çökün bakalım, hazırlanın...

Kıyamet kopmazsa hep si bir, o vakit icabına bakarız, sizden akıl danışacak değiliz, elbet bir çare si bulunur, bir fedaî çıkar hidrojen bombasını patlatır efendim... Cümleten kurtuluruz bu dertten, maksat insanlığa hizmet.

Sahibi ve bu nüshada yazı işlerini fiilen idare eden:

NAHİT ÜSTEMİR

İdare Yeri:

Ankara Cad. No: 37, kat: 3

Mektup Adresi:

Posta kutusu 12, Tophane,
İSTANBUL

ABONE ŞARTLARI:

Seneliği: 480 Kr.

Altı aylığı: 240 Kr.

Dizgi: Anıl Matbaası

Baskı: Dobra Matbaası

RADYO

«Yeni İstanbul» gazetesinde okuduk. Marşal yardım (!) plânına alınmış milletler müzisyenlerinin hazırladıkları eserler, Amerika radyosunda çalmayacakmış. Yunus Emre Oratoryosunun büyük (!) kompozitörü Adnan Saygun bunun için bir Horon hazırladığını söylüyor. Bazı kaynaklardan işittigimize göre bu eserde alaturka gazelle samba, rumba, bugi bugi havaları pek güzel mezce dılmış, Horonun sonu Amerika Ay lavyu ilâhisiyle bitiyormuş.

Ağlamış hemde nasıl

Yalman yazıyor: «Niçin saklıyayım. Bu sabah gazetede seçim kanununun son müzakeresine ait haberleri okurken gözlerim yaşardı, tatlı tatlı ağladım.»

Hani buna can dayanır mı? Yalman'ın yazılarını okurken insana daima kahkahalar attıran antikalkıklar vardır ama şimdiye kadar tuhaflığı bu kadar ileri götürmemiştir.

İktidarlar «resmî muhalefet» yani C. H. P. ile D. P. canciğer kuzu sarması olmuş diye «Vatan» başyazarı ağlamış ha! Vallahi inanmayız, billahi delkeyfinden şakır şakır çifte telli oynamıştır. mutlaka!

Nasıl oynamasın: Bu hayırlı «birleşme» için az mı çöp çatanlık etmişti hazret!

Kimler mesken sahibi olur

İki ahbap tramvayda karşılaştılar.

— Vilâyette bir ucuz mesken komisyonu kurulmuş, ne dersin?

— Faydalı olur!..

— Ciddi mi söylüyor sun?

— Tabii he birader! Bu komisyon üyeleri bir kaç yıl toplanırlar ve aldıkları huzur hakları birer mesken sahibi oluverirler.

Nüktelerile meşhur olan bir milletvekili Anadolu klübünde çalışırken gülmüşyere,

— Ürdünlülerle rekabet halindeyiz, dedi.

Diğer arkadaşları hayretle sordular.

— Hangi noktada?

Hoşsohbet milletvekili rakısından bir yudum çekerek,

— Baksanız a, dedi, elinde diplomatik pasaport bulunan Ürdünlü bir memus Suriye hududunda kaçakçılık yaparken yakalanmış!..

Eserlerini görmek için..

Gazetelerin yazdığına göre tahsillerini ikmal etmek üzere memleketimize bir Amerikan talebe grubu gelmiş. Bunlar bilhassa ekonomik konularla alakadar oluyorlarmış.

Bu talebelerin «bilhassa ekonomik konulara» alâka göstermeleri tesadüfi olmasa gerek. Buradaki tetkikleri neticesinde kendileri bakımından çok faydalı şeyler öğreneceklerine şüphe yok: Burada Marşal plânının bir memleketin iktisadi hayatını nasıl öldürmekte olduğunu öğrenecekler, yine bu plân gereğince ve Mister Foffmann'ın emriyle kabul edilen yüzde50, yüz de 75 ilâh... ithal müsaa desisi sayısında 25 yılda kurulmuş olan bir milli sanayi nasıl gümbür gümbür yıkıldığına şahit olacaklardır.

Bu tecrübeleri de kazandıktan sonra her halde Amerikan hükümeti tarafından «Marşal Yardımı» idarecisi olarak yarı veya tam sömürgeleştirilmesi ne karar verilen memleketlere gönderileceklerdir.

Karamanın koyunu

Harbi körükliyenler barış isteyen halkın oyunu kazanmak için yeni bir yol buldular: Birden seçim sırasında rotayı değiştiriyorlar, barış ve anlaşma propagandası yapıyorlar.

Evvelâ Truman bizi denedi: Cumhurbaşkanı olmadan evvel barıştan anlaşmadan bahsetti. Heyetler göndermeğe bile kalktı. Amerikan halkı barış ümidile reyini Truman'a verdi. Fakat Truman iktidara geçmez hemen havayı değiştirdi, atomdan, hidrojeninden aşağı lâkırdı etmez oldu.

Şimdi aynı dalâvereyi İngiltere seçimlerinde Çörçil deniyor. Sanki üç sene evvel Fulton'da verdiği nutukta «soğuk harbi» açan o değil, Fakat İngiliz halkı Çörçilin barış sözlerine inanmıyorlar, gülüyor; bu anlaşma ve barış vaadlerinin oy kazanmak, iktidara geçmek için bir yem olduğunu biliyor. Ne tekim Çörçil bile halkın bu sözlerine inanmadığını geçen gün itiraf etti.

Diğer taraftan bu işin ustası olan Truman Çörçilin yardımına koştu. Çörçilin İngiliz halkı karşısındaki vaziyetini kuvvetlendirmek için o da barış ve anlaşma numaralarına başladı.

Fakat hele bir Çörçile seçimleri kazandırsınlar, ondan sonra görün siz hen gameyi!

Karamanın koyunu sonra çıkar oyunu.

Sıra Aynştayn'a geldi

Aynştayn geçenlerde verdiği bir beyanatta Hidjen bombasının insanlık için bir felâket olacağını söylemişti.

Vay senmişin bunları söyleyen! Bu harpte 51 milyon dolar kazanmış olan ve gelecek harpte de bir kaç mislini kazanmayı kuran Amerikan milyar-

derleri meşhur çığırtaçlarını hemen salıverdiler ortaya. Bunlardan âyan üyesi Ranhin (hani şu ih tilâstan mahkûm olan Parel Thomas'ın «Amerikan Aleyhtarı faaliyetler.. ko mitesindeki arkadaşı) dünya ilim tarihini nen bü yük kafalarından olan Aynştayn'a «dalavereci şarlatan» diye küfür ettikten sonra, kendisinin çoktan Amerikadan kovulması gerektiğini söyledi.

Aynştayn'ı naziler bile kovmağa kalkmamışlardı. O kendiliğinden Almanya'yı terketmişti. Bu küngü Amerikan çevreleri elhak her sahada Nazileri bastırdılar!

BİR VATAN BORCU (Baştarafı 1 incide) nun ifadesidir.

Her Türk vatandaşının işçi dâvasını benimsediğini iddia eden her aydının, bu hayat memat dâvasında, Türk işçisinin yardımına koşması, onu desteklemesi bir zaruret tir. Bu, her şeyden evvel bir insanlık, bir vatan, bir millet borcudur.

NUH

NUH ÇARPIYOR (Baş tarafı 2 de)

ekonomik şartlar içinde midirler ki, yabancı sermayesinin memleketimize girmesinde de fayda vardır diyebilelim! Memleketin kalkınması için hazırlanmış bir plânımız olsa bizim de, çalışma sahası ve kâr haddi tarafımızdan tayin edileceği için yabancı sermayenin memlekete girmesinde ve muvakkat bir zaman için çalışmasında belki faydalar mülâhaza olunabilir. Ama bugün için kazanıyağı böyle değil Müstecaplızadem...

Sözü uzatmayalım, sizi biliriz. Al mebusluğunu keyfi ne bak. Yazdığım safsatalara gelince: Yaz istediğini «sosyalist» Müstecaplızadem Adil Esat bayım. Nasıl olsa Türk işçisi neden işsiz kaldığını, Çukurovadan eli böğründe dönen ırgat da, neden döndüğünü anladılar. Ve nasıl olsa ayrıdır yollarımız. Sen kendi gecende gidersen, biz de vatan hizmetini bildiğimiz yolda.

NUH